

DZIEJE NAJNOWSZE

KWARTALNIK

POŚWIĘCONY

HISTORII

XX WIEKU

1-1978

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik X

1978

1

Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk
Zakład Narodowy im. Ossolińskich
Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk
1978

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Jan Borkowski, Marian Marek Drozdowski, Krzysztof Dunin-Łasowicz, Eugeniusz Duraczyński, Hanna Jędruszczak, Piotr Łossowski, Marian Malinowski, Zygmunt Mańkowski, Waldemar Michowicz, Stanisław Sierpowski, Henryk Słabek, Witold Stankiewicz, Jerzy Janusz Terej, Jan Tomicki, Roman Wapiński, Wojciech Wrzesiński, Janusz Żarnowski

REDAKTOR

Czesław Madajczyk

SEKRETARZ

Stanisława Lewandowska

Adres Redakcji

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 31-02-61

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1978.
Nakład: 1250 egz. Objętość: ark. wyd. 20,90, ark. druk. 15. ark.
A₁ 20. Papier druk. sat. kl. IIL, 80 g, 70 × 100. Oddano do składania
24 XI 1977. Podpisano do druku 5 IV 1978. Druk ukończono
w kwietniu 1978. Wrocławska Drukarnia Naukowa. Zam. 1644/77.

S-86. — Cena zł 50.—

SPIS TREŚCI

Franciszek Ryszka — Faszizm europejski. Rozdzielność i wspólnota. Perspektywy badań porównawczych	3
I. Kostiuszko — Główne cechy ogólnego kryzysu kapitalizmu w jego pierwszym etapie (kraje Środkowej i Południowo-Wschodniej Europy).	19
B. R. Łopuchow — Niektóre problemy historii faszyzmu we Włoszech.	23
Stanisław Sierpowski — Polityka zagraniczna faszystowskich Włoch.	37
A. N. Miercałow — Podstawowe zasady metodologiczne zachodnio-niemieckiej historiografii burżuazyjnej nazizmu.	49
Czesław Madajczyk — Główne założenia ekspansji terytorialnej faszyzmu niemieckiego.	57
Wacław Długoborski — Ekspansja ekonomiczna faszystowskich Niemiec	73
S. P. Pożarskaja — Właściwości faszyzmu hiszpańskiego.	83
Janusz Żarnowski — Reżimy antydemokratyczne a faszizm.	89
I. W. Michutina — Rola ugrupowań faszystowskich w systemie politycznym krajów Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej.	99

*

Józefa Wąworek — „Kurier Warszawski” wobec przewrotu majowego 1926 r.	109
Marcin Kula — Brazylijski „żetulizm” jako ustrój autorytarny	117
Aleksy Deruga — Geneza i skutki akcesu Bułgarii do Paktu Trzech.	131

MISCELLANEA

Opór — Tadeusz Jabłoński	147
Rozstrzygnięcie przez Hitlera sporu o metody eksploatacji zasobów ludzkich okupowanej Europy Wschodniej — Czesław Madajczyk	161

DYSKUSJE I POLEMIKI

Józef Chlebowczyk — O niektórych aspektach kwestii narodowościowej w ustroju socjalistycznym. W związku z pracą H. Hartla na temat problemów narodowościowych w dzisiejszej Europie południowo-wschodniej.	181
--	-----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Oczerki rewolucyjnych swiaziej narodow Rossii i Polszy 1815—1917 — Piotr Łossowski, Wiktoria Śliwowska	195
--	-----

N. W. Nowikow, Puti i pierieputja diplomata (Zapiski o 1943—1944 gg) — Wojciech Materski.	201
P. V. Cannistraro, La fabbrica del consenso. Fascismo e mass media — Ewa Cytowska.	205
K. Przybysz — Konspiracyjny ruch ludowy na Mazowszu. 1939—1945 — Andrzej Wojtas.	207
M. Fritz — German Steel and Swedish Iron Ore 1939—1945; S. O. Olsson, German Coal and Swedisch Fuel 1939—1945 — Andrzej Zozula.	210
Diariusz i Teki Jana Szembeka, jako źródło do badań stosunków polsko-ame- rykańskich — Marian Ślifierz.	213

ZYCIE NAUKOWE

„Dzieje Najnowsze” — Stanisław Sierpowski.	219
O głębie i syntetyczność badań naukowych (W związku z trzydziestoleciem Instytutu Słowianoznawstwa i Bałkanistyki AN ZSRR — D. F. Mar- kow.	222
Rola prasy i czasopiśmiennictwa w kształtowaniu polskiej myśli politycznej XIX i XX wieku — Włodzimierz Suleja	229
Z prac Komisji Historii II Wojny Światowej KNH PAN — Janina Kaź- mierska.	231

СОДЕРЖАНИЕ

Францишек Рышка — Европейский фашизм. Различия и единство. Перспективы сравнительных исследований	3
И. Костюшко — Главные черты общего кризиса капитализма на первом этапе (Страны Центральной и Юго-Восточной Европы)	19
Б. Р. Лопухов — Некоторые проблемы истории фашизма в Италии	23
Станислав Серповски — Внешняя политика фашистской Италии	37
А. Н. Мерцалов — Главные методологические принципы западногерманской буржуазной историографии нацизма	49
Чеслав Мадайчик — Главные установки территориальной экспансии немецкого фашизма.	57
Вацлав Длугоборски — Экономическая экспансия фашистской Германии	73
С. П. Пожарская — Особенности испанского фашизма	83
Януш Жарновски — Антидемократические режимы и фашизм	89
И. В. Михутина — Роль фашистских группировок в политической системе стран Центральной и Юго-Восточной Европы	99

*

Юзефа Вонворек — Отношение газеты „Курьер Варшавски” к майскому перевороту 1926 г.	109
Марцин Куля — Бразильский „жетулизм” как авторитарный строй	117
Алексы Деруга — Генезис и последствия присоединения Балгарии к Пакту трех	131

РАЗНОЕ

Сопrotивление — Тадеуш Яблонски	147
Решение Гитлером спора о методах эксплуатации человеческих ресурсов оккупированной Восточной Европы — Чеслав Мадайчик	161

ДИСКУССИИ И ПОЛЕМИКИ

Юзеф Хлебовчик — О некоторых аспектах национального вопроса при социалистическом строе. В связи с работой Г. Хартеля „Национальные проблемы в сегодняшней Юго-Восточной Европе”.	181
--	-----

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

CONTENTS

Franciszek Ryszka — European Fascism. Division and Community. Perspectives of Comparative Research	3
I. Kostiuszko — Main Features of a General Crisis in the First Stage of Capitalism (The Countries of Central and South-Eastern Europe) . .	19
B. R. Lupukhov — Some Problems of the History of Fascism in Italy .	23
Stanisław Sierpowski — Foreign Policy of Fascist Italy	37
A. N. Miercalov — Basic Methodological Principles of West-German Bourgeois Historiography of Nazism	49
Czesław Madajczyk — Main Principles of the Territorial Expansion by German Fascism	57
Wacław Długoborski — Economic Expansion of Fascist Germany .	73
S. P. Pojarskaya — Properties of the Spanish Fascism	83
Janusz Żarnowski — Anti-Democratic Regimes and Fascism	89
I. W. Michutina — The Role of Fascist Groupings in the Political System of the Countries of Central and South-Eastern Europe	99

*

Józefa Wąworek — „Kurier Warszawski” vis-à-vis the May 1926 Coup d’Etat	109
Marcin Kula — Brazilian Getulism as an Authoritarian System . .	117
Aleksy Deruga — The Origins and Effects of Bulgaria Accession to the Tripartite Pact	131

MISCELLANEA

Resistance — by Tadeusz Jabłoński	147
Hitler’s Solution of the Dispute on the Method of Exploitation of Human Resources in the Occupied Eastern Europe — by Czesław Madajczyk	161

DISCUSSION AND POLEMICS

Józef Chlebowczyk — On Some Aspects of Nationalistic Questions in the Socialist System. With Reference to H. Hartl’s Study on Nationalistic Problems of the Present South-Eastern Europe	181
--	-----

REVIEWS

SCHOLARLY LIFE

Warunki prenumeraty

Cena prenumeraty półrocznej zł 100,—

Cena prenumeraty rocznej zł 200,—

Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-książka-Ruch” oraz urzędy pocztowe i doręczyciele

— w terminach:

— do 25 listopada na styczeń, I kwartał, I półrocze roku następnego i na cały rok następny

— do dnia 10 miesiąca, poprzedzającego okres prenumeraty na pozostałe okresy roku bieżącego

Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje i organizacje społeczno-polityczne składają zamówienie w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch”.

Zakłady pracy i instytucje w miejscowościach, w których nie ma Oddziałów RSW, oraz prenumeratorzy indywidualni, zamawiają prenumeratę w urzędach pocztowych lub u doręczycieli.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 50% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1531-71 w terminach podanych dla prenumeraty krajowej.

Sprzedaż numerów bieżących i archiwalnych:

w Księgarni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, sprzedaż gotówkowa i wysyłkowa numerów bieżących i archiwalnych, płatność gotówką, przelewem lub za zaliczeniem pocztowym. Adres: OR PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa, konto PKO 1531-912 I Oddział Warszawa.

Orders for this periodical from abroad by placed with “Ars Polona” Krakowskie Przedmieście 7, 00-068 Warszawa, Poland

or with

— Kubon & Sagner, Inhaber Otto Sagner, D8 München 34 Postfach 68, Bundesrepublik Deutschland.

— EarlsCourt Publications Ltd., 130 Shepherd Bush Centre, London W 12, Great Britan.

— Licosa Commissionaria Sansoni, Via Lamarmora 45, 50 121 Firenze, Italy